

Asia: VN/3785/2024

Lausuntopyyntö: hallituksen esitysluonnos eduskunnalle rautatieliikenteen toimivaltaisia viranomaisia koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kymenlaakson kauppakamari kiittää mahdollisuudesta tutustua hallituksen esitysluonnokseen, joka koskee rautatieliikenteen toimivaltaisten viranomaisten lainsäädännön muutoksia.

Kymenlaakson kauppakamari näkee hyvänä lainsäädäntöön esitettyä muutosta, jonka perusteella alueelliset joukkoliikenneorganisaatiot voisivat halutessaan hakeutua oman alueensa raideliikenteen toimivaltaisiksi viranomaisiksi. On kuitenkin huomattava, että kynnys toimivaltaisen viranomaisen tehtävään ryhtymiseksi on maakunnissa korkea, sillä rautatieliikennepalvelujen hankinta edellyttää huomattavia resursseja ja erityisosaamista, jota nykyisillä joukkoliikenteen toimivaltaisilla viranomaisilla HSL-alueen ulkopuolella ei ole.

Alueellinen junaliikenne palvelee ensisijaisesti alueellisia liikkumistarpeita, jotka ovat tyypillisesti lyhyempiä, usein toistuvia asiointi- ja työmatkoja. Valtion tulee jatkossakin säilyttää kokonaisvastuunsa alueellisesta junaliikenteestä ja turvata rautatieliikenteen rahoitus, jotta kilpailun avaaminen ei johda palvelutason laskuun ja sitä kautta edelleen alueiden saavutettavuuden heikkenemiseen. Lainsäädännön muutokset ja Liikenne12 -suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet eivät saa johtaa ratainfraan ja/tai raideliikenteen ylläpitokustannuksista ja kehittämisestä koituvien kustannusten siirtymistä valtiolta kunnille. Riskinä nähdään palvelutason heikkeneminen, ja julkisen liikenteen käyttäjien määrän väheneminen.

Kymenlaaksossa on toimiva junaliikennöinti maakunnan kahden suurimman kaupungin, Kotkan ja Kouvolan välillä, mikä on useiden tuhansien työ- ja opiskelumatkaajien käytössä päivittäin. Rataosuuden turvallisuutta on viime vuosien aikana parannettu korvaamalla ylikäytävät alikulkutunneleilla, myös käyttäjälähtöisyyteen on panostettu seisakkeita uusimalla. Lähijunaliikenteen vähintään nykyisen tasoinen vuorotarjonta tulisi jatkua edelleen.

Hallituksen esityksessä todetaan, että jatkossa valtion lento-, rautatieliikenteen- ja linja-autoliikenteen hankintatoiminnot ovat keskistetyksi Liikenne- ja viestintävirastossa. Tällä mahdollistetaan liikennemuotojen välisen yhteensovittamisen ja työtehtäviin liittyvät synergiahyödyt. Käytännön työssä on kuitenkin selkeytettävä, mitä yhteensovittamisella

tarkoitetaan. Työtehtävissä on löydettävissä synergioita, mutta kunkin liikennemuodon hankintatehtävät vaativat erityisosaamista.

Muista liikennepalveluista poiketen junapalvelujen hankintaan liittyy usein myös infrastruktuuri-investointeja, jotka liittyvät rataverkkoon, asemiin tai kalustoon. Tämän vuoksi on tärkeää, että riittävin asiantuntijaresurssein organisoitunut Liikenne- ja viestintävirasto voi järjestää omalla toimivalta-alueellaan myös alueellista junaliikennettä, jonka lähtökohtana on valtion ja alueen kuntien yhteistyö palvelujen suunnittelussa ja rahoituksessa.

Liikenne- ja viestintäviraston rooli on tärkeä alueellisen junaliikenteen järjestämisessä, sillä sen luonne on HSL-alueen ulkopuolella pääosin maakunnallista ja seutukuntien rajat ylittävää. Liikenne- ja viestintävirastolla on lisäksi luonteva vuoropuhelurooli rataverkosta vastaavan Väyläviraston ja sen omistaman liikenteen ohjauksesta vastaavan Fintraffic Raide Oy:n kanssa.

Juura Kirsi
Kymenlaakson kauppakamari